

Podar Comarcal - Balaguer 1?

El territori català està dividit en comarques. Tradicionalment, la teoria revisionista més sana ha rebutjat la divisió provincial, perquè té un abast eminentment i limitadament administratiu. Si romangués en aquest domini administratiu sense ~~involucrar-hi~~ involucrar-hi determinants psicològiques ni teories polítiques, la divisió provincial compliria els seus postulats amb exactitud i perfecció. Malauradament, una herència borbònica, agreujada pels períodes de política lliberal, ha anat minant el seu sentit comarcalista que ~~mai~~ és l'únic que s'adiu a les característiques i a la tradició espiritual de la gent dels nostres camps i de les nostres concentracions urbanes. I ara ens trobem que ~~en~~ les mentalitats més simples, risquen de confondre els termes i de creure que la província té quelcom a veure amb les realitats geogràfiques, ètniques i històriques. .

Comarca i Província

La presència avui ací de gent procedent de les comarques occidentals catalanes obeeix a un designi ben clar : ajudar-nos mútuament a prendre consciència d'aquesta realitat comarcal i intuir-ne, per via de convivència, les veritats més profundes, en l'ordre ~~religiós~~ espiritual.

Consciència Comarcal

El nostre poble, tot ell, ha begut massa les aigües contaminades de la mentida per a què d'una o altra manera no percebeixi en les fibres més íntimes el buit del desengany, de la impotència i del desarrelament. No l'en blasmem. Però, com a components d'aquest poble, tinguem la voluntat disposada a treure el millor partit possible, cara al futur, dels ensenyaments rebuts en les èpoques de despersonalització.

La nostra crisi col·lectiva, que ara ~~se~~ ^{ens ha dut} ~~està~~ ~~en~~ al moment de fer virada i reprendre un camí constructiu, ha vingut agreujada en les nostres comarques occidentals, ~~en~~ lleidatanes i tarragonines, per la impreparació cultural de la nostra gent, per la manca d'hàbits de pensar, i per l'atonía de la nostra vida social, artística i intel·lectual. Naturalment, això es produirà sempre, creará aquest desequilibri enfront de les zones més industrialitzades. Però no ens ha d'espantar. Les nostres comarques conserven una fortíssima dosi de personalitat, una tradició d'arrelament sobre la terra i una herència de sana devoció, de testimoni cristià, que , ara , en

Pro: Centre de les comarques occidentals

els moments de represa de consciència, seran la nostra arma i el nostre escut.

Aquest mes de Juny, imaginem que un home jove, vingut d'un llogarret insignificant de l'Urgellet, del Camp, de la Conca de Barbarà o del Pallars entrés en aquesta sala i ens sentís parlar. Immeditament es trobaria entre gent coneguda, que són dels seus, malgrat n'ignorés el nom. Tinguem en compte que aquest home es formularia a l'acte la pregunta : Doncs, tot allò altre que sento per via dogmàtica, afora d'ací, no és patrimoni meu. El meu patrimoni són aquests joves, aquests homes que parlen com jo, que expressen allò que dormia dintre ~~meu~~^{meu} i que ara retrobo conscientment.

En què consisteix aquest nexa últim -parlo ara de nexes naturals, inserits en la carn espiritual del poble - que ens agermana i ens fa dir tot d'una "si" ? Aquest nexa podrà tenir unes manifestacions exteriors variades : la llengua, la tradició cristiana, les constants històriques, el poblament idoni; però el secret més ocult, i més diafan alhora, és només un : que som un poble viu. I ésser un poble viu vol dir fer una afirmació cada dia, no voler renunciar a cap de les ~~característiques~~ que de la mateixa Creació i Evolució ens venen donades . D'ací arrencarà tot el nostre optimisme.

Quan una guerra terrible s'abat sobre una terra, i no deixa res sencer, i esberla les famílies i les ànimes, la gent retorna mentalment als dies de la seva infantesa, que ara veu com un temps feliç, i a l'escenari dels anys que enyora. Aquest escenari li és tan conegut que el record es transforma en un desig quasibé tel·lúric de refer aquell escenari. El componen la casa pairal, el poble on nasqué, la gent que va tractar, les plantes que va veure, els termes definits i mesurats del seu paisatge de cada dia. Això vol dir que hi ha en nosaltres una fidelitat primitiva, innegable, al lloc d'on hem sortit. No hi ha cap home, trasplantat fora del seu redòs, per sort que hagi tingut a fora, que no se segueixi considerant un home d'aquella vila, d'aquell poblet, i que, d'una o altra manera no exposi el seu desig d'ésser-hi enterrat. Els poetes, quan viatgen pel món no deixen mai d'evocar -amb les paraules que ells tenen, tan feridores- el seu racó natal. Un príncep de l'Església dirà el seu sermó més il·luminat el dia que fa visita al seu poble nadiu. Un Sant Pare inclús, com el que feliçment governa el ramat catòlic avui, se sent perfecta-

un poble viu

Primera Consciència: el llegat.

ment inserit en la seva terreta.

No cal que diguem que tots estimem el lloc on vàrem nèixer . Però amb estimar-lo no n'hi ha prou. Amb adilitar-nos en el record o en la contemplació no avançariem prou. Cal alguna cosa més, estimar-lo de manera transcendent. Hem de partir de la base que totes les construccions , programes i convencions humanes no poden donar fesomia a un poble : un poble ve determinat per la fidelitat que els homes que hi pertanyen^{li} tenen, en una línia històrica primordial enriquida per tot un cos de doctrina d'autenticitat. La nostra doctrina de fidelitat al nostre escenari de naixença està articulada en una fidelitat de signe cristià. Estimarem els homes més immediats a nosaltres perquè són fills de Déu com nosaltres mateixos, i a través d'ells estimarem la Humanitat. Al revès, no fariem res.

Estimant la terra immediata i els homes del nostre voltant, farem també, per imperatiu moral primari, tots els esforços que calguin per tal que aquesta terra i aquests homes siguin sempre millors. Ens vessarem a cercar una harmonia de convivència, farem el nostre camí dreturerament, donant exemple d'optimisme, de fe en Déu, de caritat. Heus ací una creuada, per poc que hi pensem.

Mirem, avista d'ocell, la nostra terra catalana. Milers de pobles i de ciutats viuen la vida de cada dia, de treball, d'esforç, potser no tant de meditació i d'oració. Van endavant. No sentiu també el desig, ultra l'aperfectiment del vostre concret racó natal, d'influir sobre la totalitat d'aquesta terra ? Certament, car no sou vosaltres solament els qui parleu una llengua, sinó que, més enllà del vostre escenari concret quotidià, altres homes amb els quals acabareu per sentir-vos agermanats, parlen igual. I si al vostre poble hi ha una ermita mariana, també hi és en aquell altre a dues jornades de camí, i en aquella altra muntanya de més enllà , i... Si, mireu : si només el nostre esforç hagués de mōrir al nostre poble, acabariem per practicar un egoisme de signe nacionalista i localista, del qual, certament hem patit massa els catalans. No : hem de mirar també l'aperfectiment de tots els que han estat creats per Déu iguals a nosaltres, des de les terres d'Alacant fins a Fraga,

Estimació transcendent

des de Menorca fins al Roseelló i l'Alguer. Això no vol dir que tots haguem de sortir de casa nostra a proclamar-ho : el nostre esforç primordial, repetixo, ha de dedicar-se al terme del nostre poble : però hi ha d'haver un nexa superior, mental, espiritual, que ens lligui a tots els altres esforços que semblantment es van duent a terme per tota la nostra geografia. Hem de tenir el sentit que si nosaltres, des de la parròquia, des d'una organització cultural o excursionista, des d'un club ^{sardanista o} esportiu o una escola hem fet quelcom per ~~la~~ nostra ciutat o vila, altres, igualment desvetllats en aquesta hora de renovació de l'home, estan fent igualment aquest esforç en altres viles i altres poblets. Tingueu-ne la seguretat. Voltant un xic per Catalunya en els nostres dies, hom veu miracles, i no cal que sobre això m'estengui més.

La nostra mateixa reunió avui a Poblet, si hi pensem una mica, vol dir molt, i m'és molt plaent de fer-ne esment davant la representació de la Comunitat que ens presideix. Vol dir que, de molts anys, existeix un monestir, avui dia feliçment reincorporat a la plena vida, que nosaltres, els homes de les comarques occidentals, podem esguardar com un far, com un punt de referència espiritual. Parlo ara ~~nom~~ en nom de les terres de Lleida i els tarragonins per raó de proximitat, ho saben molt més bé. Els de Lleida i terres adjacents mirem Poblet com una cosa nostra, patriarcalment nostra, i estic segur que en la història del nostre poble, el Monestir de Poblet ha de constituir un perfecte ^{ag}lutinant espiritual, no tant per la força ^{del seu} pes històric i per les llegendes de pietat que en fan l'aurèola, sinó perquè avui més que mai els homes necessiten esguardar ~~un punt de referència~~ de ple les fites d'autenticitat, els resums de llur personalitat col·lectiva: i Poblet és un resum perfecte de la vida espiritual de les comarques occidentals catalanes.

Tornarem a Poblet, us ho asseguro. Poblet és no tant un receptacle de la nostra devoció, com un objectiu. El dia que haguem aconseguit que totes les comarques occidentals mirin a Poblet, les haurem aglutinades. Necessitem Poblet, però Poblet ens necessita també. Només amb l'escalf que aquests centres d'oració i de tradició imparteixen sobre el poble, es salven les essències d'aquest poble.

Poblet, punt de referència.

Ara, voldria mirar concretament de determinar o assenyalar el paper, al meu honest entendre primordial, que els mitjans rurals han de jugar en la represa de consciència cristiana i catalana de les terres occidentals.

A les comarques més abocades al mar i al centre del mapa català, la veu cantant la duen les ciutats. La sola presència de Barcelona, amb la seva classe mitja, la seva Universitat, la facilitat de comunicacions, etc, és suficient per explicar el predomini de l'element urbà en qualsevol moviment de consciència col·lectiva. D'altra banda no oblidem la importància del factor industrial, que, aguditzant els problemes laborals, enfronta l'home amb realitats ~~absorbents~~ ^{absorbents} com són la subsistència o el manteniment de la personalitat econòmica.

Si a les nostres comarques occidentals les ciutats disposessin d'una vida espiritual forta, és evident que passarien també al davant en aquesta hora en què l'home es fa tantes preguntes i vol resoldre els seus problemes íntims i vol saber qui és i què és. Les ciutats aleshores ens donarien la fórmula, que no és altra que atansar-nos el més possible a l'ideal cristià. Però, per un seguit de circumstàncies, les grans ciutats de l'occident català han sofert un procés de despersonalització i no representen un ideal de cristianisme i catalanitat. Són amorfes. Fixeu-vos bé que parlo de les grans ciutats, ^{més} inclús, si voleu, de les que disfruten de dret de capitalitat. ~~de~~ ^{Malgrat} els grups que s'han adonat de la necessitat de renovació i de retorn a les essències de la terra, observem en aquestes ciutats una manca de morfologia espiritual, substituïda per la frivolitat o el plegament més irresponsable a consignes dissolvents. Per contrast, són moltes les ciutats petites, i els pobles, on, en molts casos degut a la visió clara que els sacerdots ~~han tingut~~ i els seglars han tingut de la forma de projectar la vida espiritual sobre la comunitat, observem una revifada, un optimisme, una renovació. Tan fort és aquest símptoma que m'atreveixo a ^{suggestir} ~~proposar~~ que la total renovació de la vida comunitària de les comarques occidentals es basi en la fortalesa de pobles, viles i petites ciutats. Heus ací una segona creuada.

A Lleida ciutat ens hem desenganyat dels semi-intel·lectuals i dels homes ^{dits} de

Dinàmica dels petits centres comercials

pes. O la espiritualitat de que disposen és fluixa o avantposen els compromisos d'una societat pretensiosa als veritables objectius que ens animen. Aleshores hem descobert que la menestralia i una part de la pagesia, ha sabut resistir l'onada de frivolitat, ha desoït amb un instint segur de poble, les ~~repetides~~ repetides frases publicitàries que ensopeixen i adormen l'esperit. *igualment al camp,* I ara en un, ara en l'altre poble, grups de joves han retrobat, en una tasca optimista sobre la base d'un sentit i practicat cristianisme, el camí de la ciutat terrena, el camí de la convivència amb els seus germans; i, en algunes de les nostres poblacions, són ells, els joves, els qui passen al davant de les més nobles iniciatives, donant així un exemple d'incorporació a les tasques més elevades, en el terreny humà i en el camp de la projecció e_spiritual.

No hi fa res que el camí sigui difícil: primer cal vèncer la resistència dels propis companys, no prou decidits, de les famílies, sempre immobilistes, de les autoritats dels pobles, (*adhuc del Rector, a vegades*) sempre recelosos de l'empenta dels joves. Cal ~~comprende~~ *comprende* la ~~necessitat~~ *necessitat* de no avantposar els negocis del món al negoci del nostre retrobament espiritual. Després vindrà la segona part: fer sentir damunt les grans ciutats aquest esperit d'autenticitat i de fidelitat a una terra nostra i a un Crist únic. I, finalment, fer sentir la pròpia veu a les altres comarques, a les més allunyades, parlant-los amb naturalitat del que hem fet i de la nostra fraternitat.

El sentit de la pròpia comarca us ha d'ajudar moltíssim en aquest camí: no més amb la identificació amb el vostre terreny nadiu sereu algú en el món. Res més lluny de l'Església que la espiritualitat sense base humana. L'Església no vol salvar les ànimes des d'una plataforma abstracta, deslligada de tota constant ~~històrica~~ *ètnica*, històrica i geogràfica: aquesta despersonalització fou obra de les doctrines lliberals i de la Revolució Francesa, que ~~provà~~ provà de substituir l'home per l'individu, ~~la persona~~ *la persona* concreta pel component abstracte. L'Església vol que els homes **concrets**, Pere, Pau, Miquel, es salvin a partir de llur personalitat natural, amb tota la circumstància envolvent, de tradició, costums, llengua. Sobretot, llengua. L'Església, a

Espiritualitat i llengua

tot arreu predica en la llengua natural del poble , i així ho segueix fent a les nostres comarques rurals. En els llocs on l'Església deixa de predicar i instruir en la llengua natural del poble, és senyal que el poble és fluix, que no pren prou consciència de la seva realitat metafísica, de la seva entitat transcendent. Insistim, doncs, en la necessitat de la llengua pròpia com a vehicle espiritual: les encíclicques papals són prou eloqüents quant a aquest punt.

El sentit de la pròpia comarca us afermarà més en la consciència dels vostres components humans últims. No es pot comprendre la Humanitat si no podem primer palpar-nos nosaltres mateixos, afirmar-nos.

El sentit de la pròpia comarca us donarà, finalment, la consciència de la nostra comunitat més ampla, la dels homes que parlen com nosaltres, que tenen una concepció del món idèntica essencialment a la nostra, i que formen amb nosaltres un destí col·lectiu.

Hi ha hagut un cert antagonisme entre comarques occidentals i comarques orientals. Això són provincialismes feliçment en vies de liquidació. El millor argument ~~per~~ que tenim per a que se'ns reconegui plenament com a membres ^{actius} de la comunitat és el donar testimoni d'autenticitat, és la continuïtat en una tasca exemplar, és la fidelitat a la nostra essència. Hem d'ésser exemple, els de les comarques occidentals, enfront de totes les altres comarques. Fem-nos aquest propòsit, avui, des de Poblet, des del centre d'aquest gresol de l'occident català, a partir d'aquests possibles cinc punts :

1ª) Un coneixement exhaustiu del vostre poble, de la vostra ciutat. Ningú no ha d'estar més ben informat del passat i del present de la vostra vila nadiua que vosaltres.

2ª) Un coneixement aprofundit de la geografia del país. Viatgem, coneguem Catalunya, i veurem clarament que és la terra , en el fons, fidel al Crist i a ella mateixa.

3ª) Un coneixement cada dia millor de la nostra llengua. Una natural i decidida propaganda de la nostra llengua ajudarà a expandir-la. No oblidem que, avui com avui, una petita victòria en aquest sentit és importantíssima.

Cinc punts

4º) Un aperfectiment quotidià de la nostra vida espiritual. Augmentarem la devoció si creiem en allò per què preguem. Pensem que quan preguem per tal que Déu no ens abandoni, altres com nosaltres ho estan fent amb paraules de la mateixa llengua i moguts per aquest afany noble de revalorització cristiana de la nostra terra.

5º) Un afany d'apostolat igualment ~~dirigida~~ encaminat a instaurar un veritable cristianisme i una consciència comunitària. Es a dir, entronitzar el Crist a casa nostra vol dir tenir una base de consciència comunitària prou sòlida per a què la casa puguem considerar-la veritablement nostra. [En tot això, poques paraules i molts fets.]

IMPORTANTE. Está prohibido que el alumno firme o ponga cualquier señal, bajo pena de inmediata exclusión del examen.

Ejercicio de.....

Fecha.....

2.º 3.º 4.º Hoja

Distrito Universitario de Barcelona

PRUEBA DE APTITUD

INSPECCION DE ENSEÑANZA MEDIA DEL ESTADO